

Název předmětu: Ochrana obyvatelstva a IZS

Téma: Ukrytí

Cíl:

Student rozumí významu ukrytí v ochraně obyvatelstva a zná základní druhy úkrytů.

Úkoly pro samostatnou práci:

Studium povinné literatury, vybraní studenti si připraví seminární práci na zadané téma z oblasti varování a informování obyvatelstva o rozsahu 5 normostran textu, seminární práce budou prezentovány na semináři.

Povinná literatura:

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

Dostupné také z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/skripta-ochrana-obyvatelstva-a-krizove-rizeni-2015>

Doporučená literatura:

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha: Ministerstvo vnitra - odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2016.

Obsah:

1) Základní pojmy

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů se ochranou obyvatelstva rozumí „*plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku*“. Ukrytí je tedy jedním z hlavních úkolů ochrany obyvatelstva.

Pod pojmem ukrytí rozumíme „*využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení*.“ (Terminologický slovník pojmů

z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu).

Dle § 15 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. zajišťuje ukrytí osob nacházejících se na území obce příslušný obecní úřad. Způsob a rozsah ochrany obyvatelstva ukrytím je na úrovni kraje stanoven v plánu ukrytí obyvatelstva, který je součástí havarijního plánu kraje.

Dle § 16 odst. 2 vyhlášky č. 380/2002 Sb. se ukrytí obyvatelstva zajišťuje

- a) v improvizovaných úkrytech,
- b) ve stálých úkrytech.

2) Stálé úkryty

Stálé úkryty jsou ochranné prostory v podzemních částech staveb nebo stavby samostatně stojící, které slouží k ukrytí obyvatelstva. Stálé úkryty se obvykle dělí na

- a) stálé tlakově odolné úkryty,
- b) stálé tlakově neodolné úkryty,
- c) ochranné systémy podzemních dopravních staveb.

Dle § 16 odst. 5 vyhlášky č. 380/2002 Sb. se stálé tlakově odolné úkryty využívají „*k ochraně obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu.*“

Dle § 16 odst. 6 vyhlášky č. 380/2002 Sb. se stálé tlakově neodolné úkryty využívají „*k ochraně obyvatelstva proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiaci, kontaminaci radioaktivním prachem a částečně proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu.*“

Ochranné systémy podzemních dopravních staveb jsou ochranné prostory v podzemních částech dopravních staveb, které zahrnují ochranný systém metra (OSM) a ochranný systém Strahovského tunelu (OSTT). S jejich využitím k ochraně obyvatelstva se počítá především v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu, lze je však využít také pro mimořádné události a krizové situace nevojenského charakteru.

Obecně jsou stálé úkryty určeny primárně pro použití za válečného stavu nebo za stavu ohrožení státu. V současné době se jedná v naprosté většině o úkryty vybudované za komunistické režimu před rokem 1989, které nebyly dosud vyřazeny z evidence. S centrálně řízenou výstavbou nových stálých úkrytů se do budoucna v ČR nepočítá.

Dle § 10 odst. 5 a § 15 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. jsou obecní úřady a HZS kraje povinni vést evidenci stálých úkrytů v obci, resp. kraji. Základem evidence stálých úkrytů jsou evidenční listy jednotlivých úkrytů. Úkryt lze vyřadit z evidence pro nevyhovující technický stav na základě podnětu HZS kraje nebo na žádost vlastníka úkrytu. Na základě doporučení GŘ HZS ČR, vycházejí HZS krajů těmito žádostem vstříc, což vede k postupnému vyřazování neudržovaných stálých úkrytů z evidence.

I po vyřazení stálého úkrytu z evidence jsou však evidenční listy tohoto úkrytu na HZS kraje stále vedeny.

3) Improvizované úkryty

Improvizovaný úkryt je předem vybraný prostor, který může v případě mimořádné události sloužit pro ukrytí osob. Jedná se v porovnání se stálými úkryty o velmi levný způsob řešení ochrany obyvatelstva ukrytím.

Dle § 16 odst. 3 vyhlášky č. 380/2002 Sb. se improvizované úkryty „*budují k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení v případě nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu a v době válečného stavu v místech, kde nelze k ochraně obyvatelstva využít stálých úkrytů.*“

Problematika improvizovaných úkrytů není nicméně v legislativě detailně rozpracována. Zabezpečení improvizovaných úkrytů pro obyvatele obce tak zůstává na rozhodnutí příslušného obecního úřadu, který má nicméně dle § 15 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb. povinnost zajišťovat ukrytí osob před hrozícím nebezpečím na území obce.